

Na osnovu člana 93 FSCG Pravilnika o licenciranju klubova za takmičenja u organizaciji UEFA, a u skladu sa odredbama Pravilnika UEFA za licenciranje klubova i finansijski fer-plej, Izvršni odbor Fudbalskog Saveza Crne Gore na sjednici održanoj _____godine, donio je

PRIRUČNIK

za primjenu finansijskih kriterijuma *Pravilnika FSCG o licenciranju klubova za takmičenja u organizaciji UEFA*

Priručnikom se utvrđuje način jedinstvene primjene finansijskih kriterijuma iz FSCG Pravilnika o licenciranju klubova za takmičenja u organizaciji UEFA (Pravilnik) i bliže uređuju minimalni zahtjevi u pogledu forme i sadržaja obavezne finansijske dokumentacije, koja se podnosi FSCG, kao i načina ocjene ispunjenja finansijskih kriterijuma od strane kluba-podnosioca zahtjeva za UEFA licencu.

Finansijski kriterijumi obezbjeđuju razuman i ostvarljiv nivo minimuma zahtjeva koje treba da primijene klubovi-podnosioci zahtjeva za licencu, koji žele da se takmiče u međunarodnoj konkurenciji i ostvare koristi od svog prisustva na UEFA klupskim takmičenjima, uključujući i prihode koje ovakav nivo takmičenja može da donese.

Primjena finansijskih kriterijuma za svrhe licenciranja usmjerena je ka postizanju ciljeva navedenih u članu 78. Pravilnika.

DIO 1: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I REVIZIJA GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

1. Godišnji finansijski izvještaji kako su definisani u članovima 80-81 Pravilnika FSCG o sistemu licenciranja klubova za učešće u takmičenjima u organizaciji UEFA moraju se zasnivati na računovodstvenim standardima koje zahtijeva važeće nacionalno zakonodavstvo za privredne subjekte – Zakon o računovodstvu i reviziji Crne Gore („Sl.list Crne Gore“ br. 69/05, 80/08 i 32/11) kao i prateći računovodstveni propisi i podzakonska akta za privredne subjekte u Crnoj Gori– nezavisno od zakonske strukture podnosioca zahtjeva za licencu.
2. Godišnji finansijski izvještaji moraju biti pripremljeni na pretpostavci da je podnosilac zahtjeva za licencu u stanju da nastavi sa poslovanjem, što znači da će nastaviti sa poslovanjem u predvidivoj budućnosti. Pretpostavlja se da podnosilac zahtjeva za licencu nema ni namjeru ni potrebu da krene u likvidaciju, prestane poslovati ili zatraži zaštitu od povjerilaca u skladu sa zakonima ili propisima.
3. Okvir za finansijsko izvještavanje, koji je pogodan kao osnova za pripremu godišnjih finansijskih izvještaja, odnosno Zakon o računovodstvu i reviziji Crne Gore („Sl.list Crne Gore“ br. 69/05, 80/08 i 32/11) kao i prateći računovodstveni propisi i podzakonska akta za privredne subjekte u Crnoj Gori mora sadržati neke principe, uključujući:
  - a) pošteno prikazivanje,
  - b) dosljednost prikazivanja,
  - c) akrealnu osnovu vođenja računovodstva,
  - d) zasebno prikazivanje svake materijalne klase stavki,
  - e) nema prebijanja između sredstava i obaveza i između prihoda i rashoda
4. Godišnji finansijski izvještaji moraju biti odobreni od strane uprave i potpisani od strane izvršnog organa podnosioca zahtjeva za licencu.
5. Uprkos tome što klub-podnosilac zahtjeva za licencu mora da sastavi godišnje finansijske izvještaje na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji Crne Gore („Sl.list Crne Gore“ br. 69/05, 80/08 i 32/11) kao i pratećih računovodstvenih propisa i podzakonskih akata za privredne subjekte u Crnoj Gori, ovaj Priručnik zahtijeva da podnosilac zahtjeva za licencu dostavi posebno minimum finansijskih informacija davaocu licence.

Svaka komponenta finansijskih izvještaja mora biti jasno identifikovana. Naredne informacije moraju biti jasno prikazane, te ponovljene u finansijskim izvještajima gdje god je to potrebno za pravilno razumijevanje prezentiranih informacija:

  - a) naziv (i zakonski oblik), sjedište i poslovnu adresu izvještajnog subjekta i eventualne izmjene tih informacija u odnosu na prethodni propisani datum bilansa
  - b) da li finansijske informacije pokrivaju pojedinačnog podnosioca zahtjeva za licencu ili grupu subjekata ili neku drugu kombinaciju subjekata i opis strukture i sastava bilo koje takve grupe ili kombinacije
  - c) propisani datum bilansa i period koji pokrivaju finansijske informacije (za tekuće i uporedne podatke); i
  - d) izvještajnu valutu.
6. Za svrhe licenciranja, revidirani godišnji finansijski izvještaji kluba-podnosioca zahtjeva za licencu obavezno obuhvataju:
  - a) bilans stanja,
  - b) bilans uspjeha (navodi se i kao račun prihoda i rashoda) ,
  - c) izvještaj o novčanim tokovima,
  - d) napomene uz finansijske izvještaje, koje obuhvataju pregled značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena i
  - e) finansijski izvještaj uprave.
7. Podnosioci zahtjeva za licencu moraju prezentovati finansijski položaj i rezultate poslovanja prema sadržaju pojedinih računa, obuhvatajući sve posebne fudbalske zahtjeve.

8. Za svrhe licenciranja klubova, a u cilju obezbjeđenja kontinuiteta takmičenja, poseban značaj među osnovnim računovodstvenim principima za sastavljanje finansijskih izvještaja ima princip stalnosti poslovanja.

Određeni finansijski kriterijumi propisani u Pravilniku i ovom Priručniku zasnovani su na ocjeni koncepta stalnosti poslovanja, odnosno ocjeni mogućnosti kluba-podnosioca zahtjeva za licencu da nastavi sa poslovanjem najmanje do kraja sezone za koju se vrši licenciranje klubova.

9. Minimum zahtjeva u pogledu forme i sadržaja godišnjih finansijskih izvještaja iznijet je u narednim tačkama ovog dijela.

1.1 Bilans stanja

10. Minimum zahtjeva u pogledu sadržaja pozicija bilansa stanja na propisani datum dostavljanja bilansa (sa uporednim podacima iz prethodne godine na propisani datum dostavljanja bilansa stanja) obuhvata:

Obrtna sredstva

Gotovina i gotovinski ekvivalenti
Potraživanja od transfera igrača (kratkoročna i dugoročna)
Potraživanja od grupe subjekata i drugih pridruženih preduzeća (kratkoročna i dugoročna)
Ostala obrtna sredstva

Poreska sredstva (kratkoročna i dugoročna)
Zalihe
Ostala sredstva (kratkoročna i dugoročna)

Imovina, osnovna sredstva i oprema/Materijalna sredstva
Nematerijalna sredstva – prava na registraciju igrača
Ostala nematerijalna sredstva
Investicije

Obaveze

Prekoračenja računa kod banaka
Bankarski i ostali krediti (kratkoročni i dugoročni)
Obaveze iz transfera igrača (kratkoročne i dugoročne)
Obaveze prema subjektima iz grupe i drugim povezanim licima (tekuće i dugoročne)
Obaveze prema zaposlenima (tekuće i dugoročne)
Obaveze za poreze i doprinose (tekuće i dugoročne)
Pasivna vremenska razgraničenja (tekuća i dugoročna)
Ostale poreske obaveze (tekuće i dugoročne)
Ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja
Rezervisanja (kratkoročna i dugoročna)
Ostale obaveze (kratkoročne i dugoročne)

Neto sredstva/(obaveze)

Neto sredstva/(obaveze)

Kapital

Osnovni kapital Neraspoređeni dobitak
Ostale rezerve

Ukupna pasiva

11. Pozicija neto sredstva/obaveza treba da se objelodani u posebnoj Napomeni uz finansijske izvještaje, koja se odnosi na kapital kluba-podnosioca zahtjeva za licencu.

Pozicija neto sredstva/obaveze, koja predstavlja ukupnu aktivu umanjenu za ukupne obaveze na datum bilansa stanja, se koristi da bi se odredilo da li ili ne podnosilac zahtjeva za licencu krši indikator 2 opisan u članu 86 FSCG Pravilnika o licenciranju klubova za takmičenja u organizaciji UEFA.

1.2 Bilans uspjeha

12. Minimum zahtjeva u pogledu sadržaja pozicija bilansa uspjeha obuhvata:

Prihodi

- od prodaje ulaznica
- od sponzorstva i reklamiranja
- od prava na emitovanje
- od prodaje trgovačke robe i usluga
- od UEFA solidarnosti i novčanih nagrada
- ostali poslovni prihodi

Rashodi

- troškovi nabavne vrijednosti robe/materijala
- troškovi primanja zaposlenih (igrači i ostali zaposleni)
- amortizacija i obezvrjeđenje osnovnih sredstava
- amortizacija i obezvrjeđenje nematerijalnih ulaganja (registracije igrača i ostala nematerijalna ulaganja)
- ostali poslovni rashodi

Ostalo

- dobitak/gubitak od raspolaganja sredstvima
- dobitak/gubitak od raspolaganja nematerijalnom imovinom - igrači
- finansijski prihodi i troškovi
- neposlovni prihodi/ troškovi
- poreski prihod/ rashod
- profit ili gubitak nakon oporezivanja

1.3 Izvještaj o novčanim tokovima

13. Izvještaj o novčanim tokovima obezbjeđuje informacije koje omogućavaju korisnicima da procijene promjene u neto sredstvima/obavezama subjekta, finansijsku strukturu (uključujući likvidnost i solventnost) i mogućnost subjekta da upravlja sredstvima uključujući novčane tokove.

Izvještaj o novčanim tokovima izvještava o prilivima i odlivima gotovine i gotovinskih ekvivalenata kluba-podnosioca zahtjeva za licencu za finansijsku godinu (sa uporednim podacima za prethodnu finansijsku godinu).

Izvještaj o novčanim tokovima izrađuje se na osnovu podataka sadržanih u bilansu stanja i bilansu uspjeha kluba. Komponente gotovine i gotovinskih ekvivalenata treba posebno da se objelodane i prikažu kao usaglašavanje iznosa u izvještaju o novčanim tokovima sa ekvivalentnim iznosima prikazanim u bilansu stanja.

14. Klub-podnosilac zahtjeva za licencu je obavezan, prema članu 81 Pravilnika, da sastavi izvještaj o novčanim tokovima, nezavisno od toga da li se njegova izrada zahtijeva u skladu sa domaćim propisima, obuhvatajući specifičnosti vezane za fudbal.
15. Struktura izvještaja o novčanim tokovima zasniva se na sljedećim aktivnostima:

Novčani tokovi iz operativnih aktivnosti

Operativne aktivnosti su osnovne aktivnosti određenog subjekta za sticanje prihoda i druge aktivnosti koje nisu investicione ili finansijske aktivnosti. Dakle, one su generalno rezultat transakcija i drugih događaja koji se uzimaju u obzir kod određivanja neto dobiti ili gubitka. Minimalni zahtjevi objelodanivanja su navedeni u nastavku:

a) Neto priliv/ odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti

Novčani tokovi iz investicionih aktivnosti

Investicione aktivnosti su nabavka i prodaja dugoročnih sredstava (uključujući registracije igrača) i ostale investicije koje nisu uključene u gotovinske ekvivalente. Subjekt je dužan odvojeno prikazati najvažnije grupe bruto gotovinskih naplata i bruto gotovinskih isplata po osnovu investicionih aktivnosti. Minimalni zahtjevi objelodanjivanja su navedeni u nastavku:

- a) Priliv/ odliv gotovine od kupovine/ prodaje registracija igrača,
- b) Priliv/ odliv gotovine od kupovine/ prodaje osnovnih sredstava,
- c) Ostali prilivi/ odlivi gotovine iz investicionih aktivnosti

Novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti

Finansijske aktivnosti su aktivnosti čiji rezultat je promjena veličine i sastava učešća akcijskog kapitala u kapitalu i pozajmica subjekta. Subjekt je dužan odvojeno prikazati najvažnije grupe bruto gotovinskih naplata i bruto gotovinskih isplata po osnovu finansijskih aktivnosti. Minimalni zahtjevi objelodanjivanja su navedeni u nastavku:

- a) Prilivi/ odlivi gotovine od pozajmica – vlasnici i povezana lice
- b) Prilivi/ odlivi gotovine od pozajmica – finansijske institucije
- c) Priliv gotovine od povećanja kapitala
- d) Odlivi gotovine iz dividendi plaćenih vlasnicima/ akcionarima
- e) Ostali prilivi/ odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti

Ostali tokovi gotovine

Tokovi gotovine od primljenih i isplaćenih kamata i dividendi takođe moraju biti odvojeno prikazani. Svaki mora biti prikazan na dosljedan način od jednog do drugog perioda bilo kao operativne, investicione ili finansijske aktivnosti.

Tokovi gotovine po osnovu poreza na dobitak moraju biti odvojeno prikazani i klasifikovani kao tokovi gotovine od operativnih aktivnosti, izuzev ako se mogu pravilno i konkretno identifikovati kao finansijske ili investicione aktivnosti.

Izveštaj o novčanim tokovima priprema se primjenom:

- a) *direktne metode*, kojom se predstavljaju glavne kategorije ukupnog priliva i ukupnog odliva,
- b) *indirektne metode*, kojom se podešavaju neto dobit ili gubitak u svrhe nemonetarnih transakcija, kao i za stavke prihoda i rashoda koje su povezane sa novčanim tokovima iz investicionih ili finansijskih aktivnosti.

1.4 Napomene uz finansijske izvještaje

16. Svrha Napomena uz finansijske izvještaje je da se korisnicima informacija sadržanih u finansijskim izvještajima omogući bolje razumijevanje finansijskog stanja i rezultata poslovanja kluba-podnosioca zahtjeva za licencu.

U Napomenama se objelodanjuju računovodstvene politike i metodi primijenjeni u pripremi i prezentovanju određenih kategorija, kao i struktura pojedinih materijalno značajnih kategorija i druge informacije od značaja za korisnika.

17. Napomene uz finansijske izvještaje treba da se prikažu na sistematičan način. Svaka pozicija iz formata bilansa stanja, bilansa uspjeha i izvještaja o novčanim tokovima treba da bude unakrsno povezana sa relevantnom informacijom u Napomenama.

Minimum zahtjeva za objelodanjivanje u Napomenama je sljedeći:

- a) *Računovodstvene politike* – osnova za sastavljanje finansijskih izvještaja i rezime značajnih računovodstvenih politika koje koristi klub podnosilac zahtjeva za licencu.
- b) *Materijalna stalna sredstva*

Svaka klasa materijalnih stalnih sredstava mora biti posebno prikazana (npr. nekretnine, stadion i oprema).

Za svaku klasu materijalnih stalnih sredstava moraju biti prikazane sljedeće informacije:

- i. bruto knjigovodstvena vrijednost i ispravka vrijednosti (zajedno sa gubicima od umanjena vrijednosti sredstva) na početku i na kraju perioda; i
- ii. usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti na početku i na kraju perioda, prikazujući povećanje neto aktive deponovanih sredstava, prodaje, povećanja ili smanjenja tokom perioda koja su rezultat revalorizacije, gubitke od umanjena vrijednosti koji su priznati u bilansu uspjeha tokom tog perioda (ako ih je bilo), gubitke od umanjena vrijednosti prikazane u bilansu uspjeha tokom tog perioda (ako ih je bilo) i amortizacija.
Metoda amortizacije i korisni vijek upotrebe (ili stope amortizacije) koji se koristi mora da se obelodani u računovodstvenim politikama.

c) *Nematerijalna stalna sredstva*

Svaka vrsta nematerijalnih stalnih sredstava mora biti posebno prikazana (npr. registracije igrača, goodwill, ostala nematerijalna sredstva).

Za svaku vrstu nematerijalnih stalnih sredstava moraju biti prikazane sljedeće informacije:

- i. bruto knjigovodstvena vrijednost i akumulirana amortizacija (zajedno s akumuliranim gubicima od umanjena vrijednosti) na početku i na kraju perioda;
- ii. usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti na početku i na kraju perioda, prikazujući povećanje neto aktive deponovanih sredstava, prodaje, povećanja ili smanjenja tokom perioda koja su rezultat revalorizacije, gubici od umanjena vrijednosti priznati u bilansu uspjeha tokom tog perioda (ako ih je bilo), gubitke od umanjena vrijednosti prikazane u bilansu uspjeha tokom tog perioda (ako ih je bilo) i amortizacija.

d) *Založena sredstva/imovina i sredstva sa ograničenim pravom svojine* – Moraju biti prikazani postojanje i iznos ograničenja nad pravom svojine i nekretnine, stadion i opreme založeni kao osiguranje za izmirenje obaveze ili garanciju.

Postojanje i knjigovodstvenu vrijednost nematerijalne imovine čija vlasnička prava su ograničena i knjigovodstvene vrijednosti nematerijalne imovine založene kao garancija za obaveze moraju biti objelodanjeni.

e) *Investicije*

Investicije moraju uključivati investicije u kćerke kompanije, subjekte pod zajedničkom kontrolom i povezane kompanije. Što se tiče investicija u kćerke kompanije, subjekte pod zajedničkom kontrolom i povezane kompanije za svaku investiciju moraju biti prikazane minimalno sljedeće informacije:

- i. naziv;
- ii. zemlja u kojoj je registrovana ili ima sjedište;
- iii. vrsta biznisa/djelatnosti subjekta;
- iv. procenat učešća u vlasništvu;
- v. ako ima razlika, procenat glasačke moći; i
- vi. opis metoda korišćenog za knjigovodstveno prikazivanje investicija.

f) *Dozvoljena bankovna prekoračenja i zajmovi*

Za svaku vrstu finansijskih obaveza mora biti prikazano sljedeće:

- i. informacije o obimu i prirodi finansijskih instrumenata, uključujući iznose i trajanje i bilo koje značajne okolnosti i uslove koji mogu uticati na iznos, vrijeme i izvjesnost budućih tokova gotovine; i
- ii. usvojene računovodstvene politike i metode, uključujući korišćene kriterijume za priznavanje i osnove mjerenja.

g) *Rezervacije*

Rezervacije moraju biti prikazane u posebnim vrstama. Prilikom određivanja koje rezervacije se mogu objediniti da čine jednu vrstu, neophodno je razmotriti da li je priroda tih stavki dovoljno slična da bi bile kombinovane u prikazu jedinstvenog iznosa. Za svaku vrstu rezervacija mora biti prikazan iznos po kojem se vodi na početku i na kraju perioda, iskorišćeni iznos i eventualni oslobođeni ili potražujući iznos u tom periodu.

h) *Emitovani kapital i rezerve*

Akcijski kapital, druge rezerve i neraspoređena dobit moraju biti objelodanjeni odvojeno.

i) *Akcijski kapital*

Vezano za akcijski kapital emitovan tokom tekuće godine sledeće mora biti objelodanjeno:

- broj i vrsta emitovanih akcija;
- emisiona premija (ako je primjenljivo) po osnovu emitovanih akcija;
- ukupno zarađeni iznos kao rezultat emitovanja akcija;
- razlog za emitovanje novih akcija

ii) *Ostale rezerve*

Kada je pozicija "nekretnine, stadioni i oprema" prikazana u revalorizovanom iznosu, višak po osnovu revalorizacije koji ukazuje na promjene u periodu i bilo koja ograničenja u raspolaganju akcionara, mora biti objelodanjen.

iii) *Neraspoređena dobit*

Mora biti objelodanjen saldo neraspoređene dobiti (tj. akumulirani dobitak ili gubitak) na početku izvještajnog perioda i na datum bilansa stanja, kao i promjene tokom izvještajnog perioda.

i) *Strana koja vrši/ima kontrolu*

Kada je izvještajni subjekat kontrolisan od druge strane, mora biti objelodanjen odnos sa povezanom stranom i naziv te strane i, ako je različito, naziv strane koja ima konačnu kontrolu. Ova informacija mora biti objelodanjena nezavisno od toga da li je bilo kakvih transakcija između povezanih strana i izvještajnog subjekta.

j) *Transakcije sa povezanim stranama*

Ukoliko je bilo transakcija između povezanih strana tokom perioda koji je obuhvaćen u finansijskim izvještajima, izvještajni subjekat je dužan objelodaniti prirodu odnosa s povezanom stranom, kao i informaciju o tim transakcijama i neizmirenim obavezama, uključujući preuzete obaveze, što je potrebno za razumijevanje potencijalnog efekta tog odnosa na finansijske izvještaje. Stavke koje su po svojoj prirodi slične mogu biti objelodanjene zajedno izuzev kad je odvojeno prikazivanje neophodno da bi se razumjeli efekti transakcija s povezanim stranama na finansijske izvještaje izvještajnog subjekta

Kao minimum, za svaku povezanu stranu objelodanjivanja moraju obuhvatati:

i) iznos i prirodu transakcija;

ii) iznos neizmirenih obaveza uključujući preuzete obaveze i:

- njihove uslove, uključujući i da li su obezbijeđene te prirodu sredstava koja treba obezbijediti za izmirenje; i
- detalje o eventualnim primljenim ili izdatim garancijama.

iii) rezervacije za sumnjiva ili sporna potraživanja vezane za iznos neizmirenih obaveza;

i

iv) trošak priznat tokom perioda u pogledu loših ili sumnjivih potraživanja od povezanih strana.

Objelodanjivanja koja se zahtijevaju moraju biti odvojena za svaku od sledećih kategorija:

- roditeljska kompanija;
- subjekti sa zajedničkom kontrolom ili značajnim uticajem nad izvještajnim subjektom;
- kćerke kompanije;
- povezane kompanije;
- zajedničke kompanije u kojima je jedan od učesnika izvještajni subjekat
- ključno rukovodeće osoblje subjekta ili njegove roditeljske kompanije; i
- ostale povezane strane

Potvrda da su transakcije sa povezanim stranama bile realizovane pod uslovima koji su jednaki uslovima koji vladaju u transakcijama s poznatim klijentima ukoliko se takvi uslovi mogu dokazati.

k) *Potencijalne obaveze* - izuzev ukoliko je mogućnost bilo kakvog odliva za izmirenje obaveza otklonjena, izvještajni subjekt će za svaku kategoriju potencijalnih obaveza na propisani datum bilansa, objelodaniti kratak opis prirode potencijalne obaveze i, gdje je izvodljivo:

- i. procjenu njegov finansijskog efekta,
- ii. indikaciju o neizvjesnostima koje postoje u pogledu iznosa ili vremena svakog odliva sredstava, i
- iii. mogućnost bilo kakve naplate

l) *Događaji nakon datuma bilansa*

Materijalni događaji koji se ne usklađuju nakon datuma bilansa moraju biti objelodanjeni (priroda događaja i procjena njegovog finansijskog uticaja, ili izjava da se takva procjena ne može obezbijediti). Primjeri takvih događaja su:

- i. pozajmica sa fiksnim rokom povraćaja čije dospijeće se približava bez realne perspektive da se ista obnovi ili otplati,
- ii. značajni poslovni gubici,
- iii. otkrivanje materijalne prevare ili greške koja pokazuje da su finansijski iskazi neispravni,
- iv. odluka menadžmenta da namjerava da likvidira subjekat ili da prestane sa poslovanjem, ili da nema realne alternative osim da tako uradi,
- v. transakcije igrača gdje su uplaćeni ili primljeni iznosi značajni,
- vi. transakcije koje se odnose na imovinu – npr. vezano za stadion kluba.

m) *Ostala objelodanjivanja*

- i. Naknade agentima
Mora biti objelodanjen ukupan iznos plaćanja agentu ili u njegovu korist.
- ii. Ekonomska prava igrača (ili slično).
Za svakog igrača za kojeg ekonomska prava ili slično nijesu u potpunom vlasništvu podnosioca zahtjeva za licencu, mora se objelodaniti ime igrača i procenat ekonomskih prava ili sličnog koje posjeduje podnosilac zahtjeva za licencu na početku perioda (ili sticanjem registracije) i na kraju perioda
- iii. Troškovi poreza
Komponente troškova poreza moraju biti odvojeno objelodanjeni. To jeste, ukupan iznos uključen u utvrđivanje neto dobitka ili gubitka za izvještajni period po osnovu tekućeg i/ili odloženog poreza.
- iv. Razno
Moraju biti objelodanjene bilo koje dodatne informacije ili objelodanjivanja koja nijesu prezentirana u bilansu stanja, bilansu uspjeha ili bilansu novčanih

tokova, ali su bitna za razumijevanje bilo kojeg od ovih iskaza i/ili su potrebna da ispune minimum zahtjeva finansijskih informacija.

1.5 Tabela identifikacije igrača

18. Svi podnosioci zahtjeva za licencu moraju da pripreme i podnesu davaocu licence tabelu identifikacije igrača.
19. Tabela identifikacije igrača mora biti dostavljena revizoru, koji mora da usaglasi objedinjene podatke u tabeli identifikacije igrača sa relevantnim podacima u bilansu stanja i bilansu uspjeha u revidiranim godišnjim finansijskim izvještajima. Međutim, tabela identifikacije igrača ne mora da predstavlja sastavni dio godišnjih finansijskih izvještaja.
20. Tabela identifikacije igrača, kao minimum mora da sadrži sljedeće podatke:
- ime i prezime i datum rođenja igrača,
  - datum početka i istek ugovora,
  - direktni troškovi pribavljanja registracije igrača, odnosno:
    - naknada za transfer, uključujući naknadu za trening i doprinose solidarnosti, plaćene i/ili plative drugom klubu i /ili trećem licu za nabavku registracije igrača;
    - naknade za agente/ posrednike; i
    - ostale direktne troškove pribavljanja registracije igrača, npr. taksa za naknadu za transfer
  - ispravka vrijednosti prenijeta iz prethodnog perioda i na kraju perioda,
  - trošak /amortizacija za period,
  - troškovi obezvrjeđenja za period,
  - otuđenja (nabavna vrijednost i akumulirana ispravka vrijednosti),
  - neotpisana vrijednost (knjigovodstvena vrijednost), i
  - dobitak (gubitak) od otuđenja registracije igrača.
21. Igrači za koje se zahtijevaju navedeni detalji u tabeli su:
- svi igrači čiju registraciju drži podnosilac zahtjeva za licencu u bilo koje vrijeme u toku perioda i za koje su nastali direktni troškovi pribavljanja igrača (u bilo kom momentu u tekućem periodu ili prethodnim obračunskim periodima), i
  - svi igrači u vezi sa kojima su priznati prihodi/dobitak (ili gubitak) u nekom trenutku u periodu izvještavanja).

22. Kod onih klubova podnosilaca zahtjeva za licencu koji moraju da usklađuju knjigovodstvene iznose troškova registracije igrača radi ispunjenja računovodstvenih zahtjeva iz ovog pravilnika, iznosi iz tabele identifikacije igrača moraju da se slažu / usaglase sa izmijenjenim iznosima u okviru dopunskih finansijskih informacija.

1.6 Računovodstveni zahtjevi u odnosu na troškove pribavljanja registracije igrača

23. Bez obzira što je svaki podnosilac zahtjeva za licencu dužan da pripremi godišnje finansijske izvještaje na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji Crne Gore („Sl.list Crne Gore“ br. 69/05, 80/08 i 32/11) kao i pratećih računovodstvenih propisa i podzakonskih akata za privredne subjekte u Crnoj Gori, ovaj Priručnik sadrži specifične računovodstvene zahtjeve u vezi registracije igrača kao nematerijalnih osnovnih sredstava.

Podnosioci zahtjeva za licencu moraju ili prikazati kao rashod ili kapitalizovati troškove registracije igrača. Oba metoda su prihvatljiva, ipak, podnosioci zahtjeva za licencu moraju primjenjivati odgovarajuće računovodstvene politike u odnosu na troškove registracije igrača.

24. Ako podnosilac zahtjeva za licencu ima računovodstvenu politiku da troškove registracije igrača iskaže kao rashod umjesto da ih kapitalizuje, ne postoji uslov za takve subjekte

prema kome moraju primjenjivati minimalne računovodstvene zahtjeve utvrđene u nastavku.

25. Podnosioci zahtjeva za licencu koji moraju primjenjivati ove minimalne računovodstvene zahtjeve su oni subjekti koji kapitalizuju troškove koji se odnose na pribavljanje igrača.
26.
  - a) pri kapitalizaciji troškova vezanih za pribavljanje registracije igrača, trošak amortizacije mora da se rasporedi ravnomjerno u toku perioda trajanja ugovora sa igračem,
  - b) samo direktni troškovi pribavljanja registracije igrača mogu da se kapitalizuju. Za računovodstvene svrhe, iskazana vrijednost pojedinačnog igrača ne može da bude povećana i pored uvjerenja rukovodstva da je tržišna vrijednost veća od knjigovodstvene. Takođe, iako se priznaje da podnosilac zahtjeva za licencu može generisati neku vrijednost od upotrebe i/ili transfera lokalnih igrača, u računovodstvene svrhe vrijednost vlastitih igrača omladinskih ekipa ne može da se uključi u bilans stanja kao nematerijalno ulaganje jer samo nabavna vrijednost kupljenih igrača može biti kapitalizovana.
  - c) Amortizacija mora da se obračunava od momenta kada je registracija igrača pribavljena. Obračun amortizacije prestaje na dan kada je sredstvo klasifikovano za prodaju ili na dan kada sredstvo nije priznato odnosno kada je registracija prenijeta na drugi klub, u zavisnosti od toga koji je raniji.
  - d) Kapitalizovane vrijednosti registracije svih igrača moraju da budu pojedinačno preispitane svake godine od strane rukovodstva radi umanjenja vrijednosti. Ako je nadoknadiva vrijednost za pojedinačnu registraciju igrača niža od iskazane vrijednosti u bilansu stanja, tada knjigovodstvena vrijednost mora da bude korigovana do iznosa nadoknadive vrijednosti, a iznos umanjenja knjižen kao trošak obezvrjeđenja sredstava,
27. Podnosilac zahtjeva za licencu obavezan je da sačini dopunske informacije (u svrhe dostavljanja davaocu licence) ukoliko računovodstveni zahtjevi iz ovog Priloga nisu ispunjeni objelodanjivanjem i računovodstvenim tretmanom u revidiranim godišnjim finansijskim izvještajima. Dopunske informacije moraju da uključe korigovani bilans stanja, bilans uspjeha i prateće napomene da bi ispunile gore navedene zahtjeve. U napomeni uz dopunske informacije mora da se prikaže usaglašavanje rezultata poslovanja i finansijskog stanja obuhvaćenih u dopunskim informacijama sa onim prikazanim u revidiranim godišnjim finansijskim izvještajima. Korigovane finansijske informacije moraju da budu ocijenjene od strane izabranog revizora u skladu sa dogovorenim procedurama.

1.7 Zahtjevi za konsolidovani izvještaj

28. Finansijske informacije svih subjekata koji su uključeni u izvještajni subjekat moraju biti ili kombinovane ili konsolidovane kao da su jedna kompanija (kako je definisano članom 79 FSCG Pravilnika o licenciranju klubova za takmičenja u organizaciji UEFA).
29. Konsolidovani finansijski izvještaji su finansijski izvještaji grupe u kojoj su sredstva, obaveze, kapital, prihodi, rashodi i tokovi gotovine matičnog društva i njegovih zavisnih društava predstavljeni kao da se radi o jedinstvenom društvu.
30. Kombinovani finansijski izvještaji su oni koji obuhvataju informacije o dva ili više zajednički kontrolisana subjekta bez informacija o subjektu koji ih kontroliše.

1.8 Dopunske informacije

31. Prema članu 81 Pravilnika, ukoliko minimum zahtjeva u pogledu sadržaja načina prikazivanja i računovodstvenog obuhvatanja nije ispunjen u revidiranim godišnjim finansijskim izvještajima, podnosilac zahtjeva za licencu mora da sastavi dopunske informacije.
32. Sadržaj i prezentacija dopunskih informacija, ukoliko je njihova izrada potrebna, zavisi od obima informacija prikazanih u revidiranim godišnjim finansijskim izvještajima.

33. Ukoliko godišnji revidirani finansijski izveštaji sadrže dosta relevantnih informacija, tada dopunske informacije mogu da uključe određena obrazloženja ili objelodanjivanja neophodna za bolje razumijevanje godišnjih finansijskih izvještaja i od interesa za korisnika finansijskih izvještaja (npr. davaoca licence).
34. Ukoliko revidirani finansijski izvještaji ne sadrže dovoljno informacija, tada će podnosilac zahtjeva za licenciranje u dopunskim informacijama obezbijediti minimum zahtjeva u pogledu sadržaja, načina prikazivanja i računovodstvenog obuhvatanja koji je propisan Pravilnikom i ovim Priručnikom.

1.9 Izveštaj menadžmenta kluba o finansijskom poslovanju

35. Godišnji finansijski izvještaji moraju uključiti finansijski pregled koncipiran od strane menadžmenta podnosioca zahtjeva za licencu. Izveštaj menadžmenta podnosioca zahtjeva za licencu sadrži, opisuje i objašnjava glavne karakteristike rezultata poslovanja i finansijskog stanja podnosioca zahtjeva za licencu i osnovne rizike i neizvjestnosti sa kojima se podnosilac zahtjeva za licencu u svom poslovanju suočava.
36. Finansijski pregled menadžmenta kluba treba da obuhvati značajna poboljšanja nastala u poslovanju kluba u toku izvještajnog perioda (u vezi sa npr. izgradnjom stadiona i poslovnih objekata, poslovnog udruživanja, značajni poslovni ugovori, važni transferi igrača i sl.), kao i buduće, realne perspektive razvoja, uz navođenje pretpostavki na kojima se zasnivaju budući planovi.
37. Finansijski pregled menadžmenta podnosioca zahtjeva za licencu mora da sadrži:
  - a) imena članova Izvršnog odbora i Nadzornih organa podnosioca zahtjeva za licencu, koji su obavljali dužnosti u bilo koje vrijeme u toku izvještajnog perioda,
  - b) iznose učešća direktora ili članova organa u kapitalu kluba.

1.10 Revizija godišnjih finansijskih izvještaja i drugih povezanih finansijskih informacija

38. Prema članu 80 Pravilnika, klub-podnosilac zahtjeva za licencu obavezan je da obezbijedi reviziju godišnjih finansijskih izvještaja i dostavi izvještaj revizora FSCG. Prema istom članu Pravilnika, klub-podnosilac zahtjeva za licencu vrši izbor nezavisnog revizora i zaključuje ugovor sa revizorom o obavljanju revizije godišnjih finansijskih izvještaja.
39. Klub-podnosilac zahtjeva za licencu bira nezavisnog revizora u skladu sa Kodeksom profesionalne etike računovođa, usvojenim od strane Međunarodne federacije računovođa (IFAC). Revizija godišnjih finansijskih izvještaja kluba-podnosioca zahtjeva za licencu obavlja se u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i važećim zakonodavstvom, uz izdavanje revizorskog izvještaja.
40. Podnosioci zahtjeva za licencu su obavezni da obezbijede izvještaj revizora u vezi revizije godišnjih finansijskih izvještaja, u kojima je iskazano mišljenje revizora o tome da li su priloženi finansijski izvještaji, po svim materijalnim pitanjima, predstavljeni ispravno u skladu sa važećim računovodstvenim propisima i definisanom okviru izvještavanja.
41. Revizor mora vršiti reviziju godišnjih finansijskih izvještaja. Izvještaj revizora mora:
  - a) sadržati izjavu kojom se potvrđuje da je revizija izvršena prema Međunarodnim standardima revizije (MSR), i
  - b) biti dostavljen davaocu licence zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, što čini osnovu za donošenje odluke o izdavanju licence u pogledu finansijskih kriterijuma sadržanih u članovima 80 i 81 FSCG Pravilnika o licenciranju klubova za takmičenja u organizaciji UEFA.
42. Revizor mora ocijeniti dodatne informacije, ukoliko postoje. Izvještaj revizora o činjeničnim nalazima mora:

- a) sadržati izjavu kojom se potvrđuje da je ocjena sprovedena po ugovorenim procedurama u skladu sa Međunarodnim standardima za srodne usluge (ISRS 4400), i
  - b) biti dostavljen davaocu licence zajedno sa dodatnim informacijama, što čini osnovu za donošenje odluke o izdavanju licence.
43. Izraženo mišljenje revizora ima direktnog uticaja na odluke o izdavanju licence. Vrste mišljenja revizora utvrđene međunarodnim revizorskim standardima su:
- a) mišljenje bez rezervi („čisto“ ili „pozitivno“ mišljenje),
  - b) modifikovano mišljenje
    - i. mišljenje sa rezervom,
    - ii. uzdržavajuće mišljenje, ili
    - iii. negativno mišljenje,
  - c) skretanje pažnje na određeno pitanje (koje nema uticaja na mišljenje revizora).
44. Pretpostavka stalnosti poslovanja subjekta predstavlja fundamentalno načelo pri sastavljanju finansijskih izvještaja i od izuzetnog je značaja pri ocjeni finansijskih kriterijuma za svrhe licenciranja klubova.

Odgovornost je rukovodstva kluba-podnosioca zahtjeva za licencu za pripremanje finansijskih izvještaja, koji takođe moraju obuhvatati i načelo stalnosti poslovanja.

Odgovornost je revizora da sagleda i objelodani da li postoje materijalno značajne neizvjesnosti u pogledu sposobnosti kluba-podnosioca zahtjeva za licencu da nastavi sa poslovanjem.

Pitanja u vezi sa stalnošću poslovanja kluba-podnosioca zahtjeva za licencu mogu da dovedu do modifikovanih mišljenja revizije, što direktno utiče na odluku o izdavanju licence.

1.11 Ocjena revizorskog izvještaja o reviziji godišnjih finansijskih izvještaja od strane davaoca licence i odluka davaoca licence

45. FSCG je odgovoran da ocijeni godišnje finansijske izvještaje kluba-podnosioca zahtjeva za licencu radi formiranja osnove za donošenje odluke o izdavanju licence.

U pogledu godišnjih finansijskih izvještaja, davalac licence mora da izvrši sledeći minimum procedura procjene:

- 1) ocijeni da li je izabrani izveštajni subjekt/subjekti odgovarajući za potrebe licenciranja kluba;
- 2) ocijeni podnijete informacije (godišnji finansijski izvještaji koji takođe mogu da sadrže dopunske informacije) koje predstavljaju osnovu za dobijanje licence;
- 3) pročitaj i razmotri godišnje finansijske izvještaje i izvještaj revizora na to;
- 4) ocijeni posledice bilo koje razlike u izvještaju o reviziji (u poređenju sa normalnom formom izvještaja sa nekvalifikovanim mišljenjem) i/ili nedostatke u odnosu na minimum objelodanjivanja i računovodstvenih zahtjeva u skladu sa stavovima ispod.

Pored narednih stavova odbijanje izdavanja UEFA licence regulisano je i u članu 91 Pravilnika o licenciranju klubova za takmičenja u organizaciji UEFA.

Nakon što se upoznao sa izvještajem revizora, davalac licence mora isti da ocijeni u skladu sa narednim stavovima:

Ukoliko revizorov izvještaj sadrži nekvalifikovano mišljenje, bez ikakvih izmjena, to predstavlja zadovoljavajuću osnovu za izdavanje UEFA licence.

Ukoliko je u izvještaju revizora izraženo uzdržavajuće ili negativno mišljenje, mora se odbiti izdavanje UEFA licence, izuzev ukoliko naknadno nije izdato drugačije revizorsko mišljenje

(u odnosu na drugi komplet finansijskih izvještaja za istu finansijsku godinu koji ispunjavaju minimum zahtjeva) kao i da je davalac licence zadovoljan naknadno izdatim mišljenjem revizora.

Ukoliko izvještaj revizora sadrži, po pitanju stalnosti poslovanja kluba-podnosioca zahtjeva za licencu, skretanje pažnje na to pitanje ili mišljenje sa rezervom, izdavanje UEFA licence se mora odbiti, izuzev ako naknadno izdato mišljenje revizora ne sadrži skretanje pažnje ili rezervu na pitanje stalnosti poslovanja za istu finansijsku godinu ili pribavljeni dodatni dokumentovani dokazi potvrđuju sposobnost podnosioca zahtjeva za licencu da nastavi sa poslovanjem najkraće do kraja sezone za koju se izdaje licenca, kao i da su od strane davaoca licence ocijenjeni zadovoljavajućim. Dodatni dokumentovani dokazi uključuju, ali se ne ograničavaju, informacije opisane u članu 86 (buduće finansijske informacije) FSCG Pravilnika o licenciranju klubova za takmičenja u organizaciji UEFA.

Ako izvještaj revizora sadrži modifikacije skretanje pažnje ili mišljenje "sa rezervom", u odnosu na druga pitanja izuzev pitanja stalnosti poslovanja, tada davalac licence mora razmotriti uticaj tih modifikacija na dalji postupak licenciranja klubova. UEFA licenca se može odbiti, ukoliko se ne dostavi dodatna dokumentacija, i ocijeni zadovoljavajućom od strane davaoca licence. Dostavljanje dodatnih dokumentovanih dokaza koje može zatražiti davalac licence, zavisice od razloga za modifikaciju revizorskog mišljenja.

Ako izvještaj revizora upućuje na bilo koju situaciju definisanu u članu 85 stav 2(d) licenca mora biti odbijena.

Ako podnosilac zahtjeva za licencu dostavlja dopunske informacije, davalac licence mora da dodatno ocijeni izvještaj revizora o dogovorenim procedurama u pogledu dopunskih informacija. UEFA licenca se može odbiti ako to uključuje pozivanje na greške i/ili pronađene izuzetke.

DIO 2: KRITERIJUMI IZMIRENIH OBAVEZA

Kriterijumi definisani članovima 82, 83 i 84 Pravilnika o licenciranju klubova za takmičenja u organizaciji UEFA se odnose na zabranu „neizmirenih dospjelih obaveza“ prema fudbalskim klubovima kao i prema zaposlenima i poreskim organima.

46. Dospjele obaveze će se smatrati neizmirenim ako nisu izmirene u skladu sa dogovorenim rokovima.
47. Dospjele obaveze se neće smatrati neizmirenim u smislu značenja ovog Pravilnika, ukoliko je podnosilac zahtjeva za licencu u stanju dokazati do 31. marta koji prethodi sezoni licenciranja da:
  - a) je izmirio, tj. u potpunosti platio dospjele obaveze,
  - b) je zaključio pismeni sporazum s povjericem za produžetak roka za plaćanje tih neizmirenih dospjelih obaveza (napomena: ukoliko povjerilac nije tražio plaćanje dospjelog iznosa, to se ne smatra produženjem roka za plaćanje), ili
  - c) su pokrenuti sudski sporovi koje nadležne vlasti smatraju osnovanim u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, ili su pokrenuti postupci kod zakonskih nacionalnih ili međunarodnih fudbalskih organa ili relevantnog arbitražnog tribunala u pogledu tih dospjelih obaveza. Ukoliko organi licenciranja FSCG smatraju da je podnosilac zahtjeva za licencu pokrenuo takav postupak samo da bi izbjegao važeće rokove propisane u ovom Priručniku i FSCG Pravilniku o licenciranju klubova za takmičenja u organizaciji UEFA (kao način stvaranja gore opisane situacije i „kupovanja“ vremena), sporni iznos će se i dalje smatrati neizmirenom dospjelom obavezom,
  - d) je pred nadležnim organom, prema nacionalnom zakonu, nacionalnim ili međunarodnim fudbalskim organima ili relevantnim arbitražnim sudom, osporio potraživanje ili postupak koji je povjerilac protiv njega pokrenuo u pogledu neizmirenih obaveza i u stanju je dokazati organima licenciranja FSCG da postoji osnova za osporavanje potraživanja ili pokrenutog postupka; međutim, ako organi licenciranja FSCG samo razmatraju osnovu za osporavanje potraživanja ili pokrenutog postupka iznos će se i dalje smatrati neizmirenom dospjelom obavezom,

- e) može adekvatno da demonstrira organima FSCG za licenciranje (komisijama, Savezu i/ili UEFA Tijelu za finansijsku kontrolu klubova) da je preduzeo sve razumne mjere da identifikuje i isplati povjerioca kluba (klubova) u pogledu naknada za trening i doprinosa solidarnosti (kako je definisano u FIFA-inom Pravilniku o statusu i tranferu igrača).

2.1 Izmirene obaveze prema drugim fudbalskim klubovima

48. U pogledu dospjelih obaveza prema drugim klubovima, nezavisni revizor (kako je gore definisano i Pravilnikom) će sprovesti procedure ocjenjivanja.

Davalac licence je dužan pregledati revizorov izvještaj i naročito, verifikovati da li uzorak koji je izabrao revizor zadovoljava, te može provesti dodatno ocjenjivanje koje smatra potrebnim, tj. proširiti uzorak i/ili zahtijevati dodatni dokumentovani dokaz od podnosioca zahtjeva za licencu.

49. Nezavisni revizor, vrši sledeće korake:

- a) usaglašavanje ukupnog iznosa u tabeli transfera sa iznosom „Obaveza plaćanja koje se odnose na transfere igrača“ u godišnjim finansijskim izvještajima na dan 31. decembra,
- b) provjera matematičke tačnosti u tabeli transfera,
- c) izbor svih ili uzorka transfera/pozajmica igrača, upoređivanje odgovarajućih sporazuma-dogovora s informacijama sadržanim u tabeli transfera i testiranje izabranih transfera/pozajmica,
- d) izbor svih ili uzorka isplata po transferima, upoređivanje odgovarajućih sporazuma-dogovora sa informacijama sadržanim u tabeli transfera i testiranje izabranih isplata.
- e) ukoliko, na osnovu tabele transfera postoji neizmiren iznos na dan 31. marta, koji se odnosi na aktivnosti po osnovu transfera koje su realizovane prije prethodnog 31. decembra, ispitati da li je najkasnije do 31. marta:
  - i. postignut dogovor za odloženo plaćanje u skladu sa tačkom 47 b ovog Dijela 2 Priručnika, ili
  - ii. pokrenut spor u skladu sa tačkom 47 c ili osporena obaveza u skladu sa tačkom 47 d Dijela 2 ovog Priručnika, ili
  - iii. preduzete sve neophodne mjere u skladu sa tačkom 47 e Dijela 2 ovog Priručnika
- f) pregled svih ili uzoraka bankarskih izvještaja (izvoda) kao dokaza o isplatama,
- g) ukoliko je to slučaj: pribavljanje i ispitivanje dokumenata, uključujući sporazume-dogovore sa relevantnim fudbalskim klubom(vima) i/ili korespondenciju s nadležnim tijelom kao podrška gornjim stavovima e(i) i e(ii).

2.2 Izmirene obaveze prema zaposlenima u klubu

50. U pogledu dospjelih obaveza prema zaposlenima nezavisni revizor (kako je gore definisano i Pravilnikom) će sprovesti procedure ocjenjivanja.

Davalac licence je dužan pregledati revizorov izvještaj i naročito, verifikovati da li uzorak koji je izabrao revizor zadovoljava, te može provesti dodatno ocjenjivanje koje smatra potrebnim, tj. proširiti uzorak i/ili zahtijevati dodatne dokumentovane dokaze od podnosioca zahtjeva za licencu.

51. Nezavisni revizor vrši sledeće korake:

- a) pribavljanje tabele zaposlenih koji je pripremila uprava,
- b) usaglašavanje ukupnih obaveza plaćanja u listi zaposlenog sa iznosom „Obaveza prema zaposlenima“ u godišnjim finansijskim izvještajima na dan 31. decembra,
- c) pribavljanje i pregled svih ili nasumično izabranog uzorka pisama s potvrdom od zaposlenog i upoređivanje tih informacija sa onima koje se nalaze u listi zaposlenog,
- d) ukoliko postoji dospjeli iznos na dan 31. marta, koji se odnosi na obaveze prema zaposlenima u klubu i nadležnim organima za poreze i doprinose koje su nastale prije prethodnog 31. decembra, ispitati da li je najkasnije do 31. marta:

- i) postignut dogovor za odloženo plaćanje u skladu sa tačkom 47 b Dijela 2 ovog Priručnika, ili
  - ii) pokrenut spor u skladu sa tačkom 47 c i d Dijela 2 ovog Priručnika,
- e) pregled svih ili uzoraka bankarskih izvještaja (izvoda) kao dokaza o isplataima,
- f) ukoliko je primjenljivo, ispitivanje dokumenata, uključujući sporazume - dogovore s relevantnim zaposlenim(ima) i/ili korespondenciju s nadležnim tijelom kao podrška gornjim izjavama d(i) i d(ii).
52. U pogledu dospjelih obaveza prema nadležnim organima za poreze i doprinose, nezavisni revizor (kako je gore definisano i Pravilnikom) će sprovesti procedure ocjenjivanja. Davaoac licence je dužan pregledati revizorov izvještaj i naročito, verifikovati da li uzorak koji je izabrao revizor zadovoljava, te može provesti dodatno ocjenjivanje koje smatra potrebnim, tj. proširiti uzorak i/ili zahtijevati dodatne dokumentovane dokaze od podnosioca zahtjeva za licencu.
53. Nezavisni revizor vrši sledeće korake:
- a) pribavljanje tabele poreza i doprinosa koju je pripremila uprava,
  - b) usaglašavanje ukupnih obaveza plaćanja u tabeli poreza i doprinosa sa iznosom „Obaveza prema socijalnim/ poreskim organima“ u godišnjim finansijskim izvještajima na dan 31. decembra,
  - c) pribavljanje odgovarajuće prateće dokumentacije,
  - d) ukoliko postoji dospjeli iznos na dan 31. marta, koji se odnosi na obaveze prema socijalnim/ poreskim organima koje su rezultat ugovornih ili zakonskih obaveza u vezi sa zaposlenima, a koje su nastale prije prethodnog 31. decembra, ispitati da li je najkasnije do 31. marta:
    - i) postignut dogovor u skladu sa tačkom 47 b Dijela 2 ovog Priručnika, ili
    - ii) pokrenut spor u skladu sa tačkom 47 c i d Dijela 2 ovog Priručnika,
  - e) pregled svih ili uzoraka bankarskih izvještaja (izvoda) kao dokaza o isplataima,
  - f) ukoliko je primjenljivo, ispitivanje dokumenata, uključujući sporazume - dogovore s relevantnim zaposlenim(ima) i/ili korespondenciju s nadležnim tijelom kao podrška gornjim izjavama d(i) i d(ii).

2.4 Odluka davaoca licence

54. FSCG mora odbiti izdavanje UEFA licence ako:

- a) bilo koji od tri uslova definisani članom 91 Pravilnika nijesu ispunjeni, i
- b) podnosilac zahtjeva za licencu ima dospjelih obaveza (kako je definisano u članovima 82-84 ovog Pravilnika i Dijelu 2 ovog Priručnika)

DIO 3: KRITERIJUM PODNOŠENJA PISANE IZJAVE

55. Klub-podnosilac zahtjeva za licencu podnošenjem pisane izjave uprave kluba obezbjeđuje davaocu licence ažurirane informacije o tome da li postoje ili ne bilo kakvi događaji ili uslovi od izuzetnog ekonomskog značaja koji su nastali nakon datuma bilansa stanja posljednjih revidiranih godišnjih finansijskih izvještaja, radi donošenja odluke davaoca licence na osnovu najnovijih informacija.
56. Primjeri događaja ili uslova koji se, pojedinačno ili zajedno, mogu smatrati kao izuzetno ekonomski značajni za saopštavanje davaocu licence od strane kluba-podnosioca zahtjeva za licencu su:
- a) krediti sa fiksnim rokom dospijea čija se obaveza plaćanja približava bez postojanja realnih izgleda da će biti produženi ili otplaćeni,
  - b) indicije o povlačenju finansijske podrške od strane finansijera ili drugih povjerilaca,
  - c) značajni operativni gubici nastali nakon datuma poslednjih dostavljenih finansijskih izvještaja,
  - d) nemogućnost izmirenja obaveza prema povjericima na datum dospijea,
  - e) nemogućnost ispunjavanja uslova iz ugovora o kreditu prema finansijerima,

- f) otkrivanje i potvrda materijalnih prevara ili grešaka koje ukazuju na netačnost finansijskih izvještaja,
  - g) navođenje sudskih sporova koji se vode protiv podnosioca zahtjeva za licenciranje sa ishodom koji vjerovatno neće biti zadovoljavajući,
  - h) preuzimanje izvjesnih odgovornosti podnosioca zahtjeva za licencu od strane lica pod eksternim imenovanjem, u vezi sa zakonskim ili stečajnim postupcima,
  - i) značajne izmjene u najvišem rukovodstvu,
  - j) namjera rukovodstva da likvidira subjekat, obustavi poslovanje ili traži zaštitu od povjerilaca shodno zakonskoj regulativi, za koje nema realnu alternativu.
57. U odnosu na pisanu izjavu uprave, davalac licence mora pročitati i razmotriti uticaj bilo koje značajne promjene koja se desila u odnosu na kriterijume licenciranja.

58. Davalac licence takođe mora pročitati i razmotriti informacije u vezi sa bilo kojim događajem ili okolnosti velikog ekonomskog značaja, u kombinaciji sa finansijskim izveštajima, budućim finansijskim informacijama i svakim dodatnim dokumentovanim dokazom koje podnosilac zahtjeva za licencu podnosi.

Davalac licence mora da procijeni sposobnost kluba da nastavi sa poslovanjem po načelu stalnosti najmanje do kraja sezone za koju se vrši licenciranje.

59. Ako podnosilac zahtjeva za licencu (ili registrovani član UEFA koji ima ugovorni odnos sa podnosiocem zahtjeva za licencu u smislu člana 20) ili bilo koja roditeljska kompanija podnosioca zahtjeva za licencu uključena u izvještajni subjekat traži/je tražio ili je primio/Još uvijek prima zaštitu od svojih povjerilaca u skladu sa zakonima i propisima (uključujući dobrovoljne ili prinudne administrativne procedure) u roku od 12 mjeseci prije sezone za koju se podnosi zahtjev za licencu. licenca se mora odbiti.
- Radi izbjegavanja sumnje licenca takođe mora biti odbijena čak iako razmatrani subjekat ne prima više zaštitu od svojih povjerilaca u trenutku donošenja odluke o izdavanju licence.

Izdavanje UEFA licence **mora da se odbije**:

- a) ako bilo koji od tri uslova definisani članom 91 Pravilnika nijesu ispunjeni, i
- b) ukoliko na osnovu finansijskih informacija, davalac licence ocijeni da, klub-podnosilac zahtjeva za licencu neće biti u mogućnosti da nastavi sa poslovanjem po načelu stalnosti najmanje do kraja sezone za koju se vrši licenciranje.

DIO 4: BUDUĆE FINANSIJSKE INFORMACIJE

60. U pogledu budućih finansijskih informacija davalac licence je dužan ocijeniti da li je prekršen neki od pokazatelja definisanih u članu 86 FSCG Pravilnika o licenciranju klubova za takmičenja u organizaciji UEFA. Ukoliko je prekršen bilo koji od pokazatelja, nezavisni revizor (kako je definisano gore i Pravilnikom) je dužan opsežnije ocijeniti buduće finansijske informacije, kako je definisano tačkom 62 ispod.

61. Procedure ocjenjivanja koje treba sprovesti nezavisni revizor, kao minimum moraju uključivati:

- a) provjeriti matematičku tačnost budućih finansijskih informacija,
- b) kroz razgovor s upravom i pregled budućih finansijskih informacija, odrediti da li su buduće finansijske informacije pripremljene uz korišćenje prikazanih pretpostavki i rizika,
- c) provjeriti da li su početna salda u budućim finansijskim informacijama konzistentna sa bilansom stanja prikazanim u neposredno predhodećim revidiranim godišnjim finansijskim izvještajima, i
- d) provjeriti da li je izvršni organ podnosioca zahtjeva za licencu odobrio buduće finansijske informacije.
- e) Ukoliko je primjenljivo: pregledati odgovarajuću prateću dokumentaciju, uključujući na primjer sporazume sa sponzorima, bankarska sredstva, povećanje akcijskog kapitala, bankarske garancije i zapisnike odbora direktora.

- Izveštaj revizora o činjeničnom stanju mora:
- a) uključiti izjavu kojom potvrđuje da je procjena sprovedena putem ugovorenih procedura u skladu sa Međunarodnim standardima povezanih usluga (ISRS) 4400, i
  - b) biti podnesen davaocu licence zajedno sa relevantnom dokumentacijom da bi se formirala osnova za odluku o licenci.
62. Davalac licence mora procijeniti likvidnost podnosioca zahtjeva za licencu (npr. novčana sredstva koja će preostati ako se uzmu u obzir finansijske obaveze) i sposobnost kluba da nastavi s poslovanjem najmanje do kraja sezone za koju se traži licenca.
63. Davalac licence je dužan ocijeniti izvještaj revizora o ispitivanju budućih finansijskih informacija.
64. Izdavanje licence **mora se odbiti**:
- a) ako bilo koji od tri uslova definisani članom 91 Pravilnika nijesu ispunjeni, i
  - b) ukoliko na osnovu finansijskih informacija, davalac licence ocijeni da, klub-podnosilac zahtjeva za licencu neće biti u mogućnosti da nastavi sa poslovanjem po načelu stalnosti najmanje do kraja sezone za koju se vrši licenciranje.

DIO 5: ZAVRŠNE ODREDBE

65. Ovaj Priručnik je odobren od strane Izvršnog odbora FSCG na sjednici održanoj dana 24.12.2012.godine.
66. Ovim Priručnikom se zamjenjuje Priručnik za primjenu finansijskih kriterijuma i zahtjeva za uravnoteženost prihoda i rashoda za klupska takmičenja u organizaciji UEFA koji je važio za sezonu 2012/13.
67. Promjene ovog Priručnika moraju se odobriti od strane Izvršnog odbora FSCG, i objaviti u Službenom glasniku "CG Fudbal" prije njihovog stupanja na snagu.
Ovaj Priručnik se ne može mijenjati tokom sezone za koju se vrši licenciranje, osim ako propisno ne odobri UEFA.
70. Ovaj Priručnik stupa na snagu danom usvajanja od strane Izvršnog odbora FSCG, tj. od ciklusa licenciranja za sezonu UEFA klupskih takmičenja 2016/2017.

Br: 3390/9
Podgorica, 17.12.2015. godine

Predsjednik
Fudbalskog saveza Crne Gore,

Dejan Savićević